

Tisztelt Betegünk!

Az előzetes vizsgálatok és leletek alapján gyógyulása érdekében Önnek felajánlott műtéttel kapcsolatban az alábbiakban tömören megtalálható minden fontos információ.

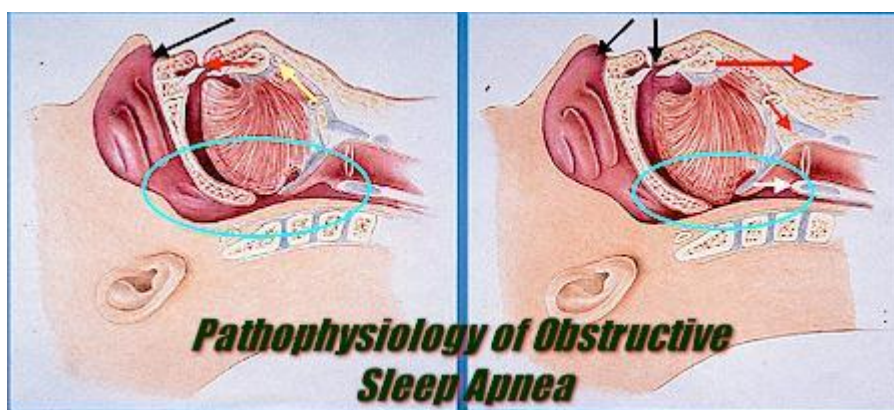
1. Alapvető anatómiai és élettani tudnivalók

A szájüreget az ajkak és az orcák belső felszínét borító nyálkahártya, a fogínyek, a nyelv elülső része, a nyelv alatti terület (szájfenék) és a kemény szájpad alkotják.

A szájgaratot alulról nyelv hátsó része (nyelvgyök) és a gégefedő mellső része, oldalról a garatmandulák és a szájpadívek (garatmandula-műtétet követően csak a szájpadívek), felülről a lágy szájpad és a nyeldeklő alkotják.

Vérrellátásuk kifejezetten jó. Ezen területeknek fontos szerepe van a táplálkozás menetében, az ízlelésben, az itt elhelyezkedő nyirokszövetek révén az immunológiai védekezésben, kihat a beszéd minőségére és a légút része. Feladata az étel megrágása, valamint a nyelés során a táplálék algaratba juttatása akaratlagos és reflexes mechanizmusok segítségével.

Az alvásfüggő légzészavarok egy része a garat ismétlődő elzáródásával jár (Obstruktív Alvási Apnoe /OSAS/), amelynek következtében apnoe (légzésszünet) és/vagy hypopnoe (légzéscsökkenés) alakul ki. Amennyiben a légzéscsökkenéses epizódok bizonyos érték fölé (AHI-index) emelkedik OSAS-ról beszélhetünk (AHI > 5). A collapszibilis garatszaksz ismétlődő beszűkülése esetén felső légúti rezisztencia szindrómáról (Upper Airway Resistency Syndrome - UARS) beszélhetünk.

2. A műtét indikációi

Alváslaborban diagnosztizált és kivizsgált alvási apnoe (OSAS), felső légúti rezisztencia szindróma, tartós, hangos horkolás, illetve ezek kombinációja. Fontos megjegyezni, hogy műtetre csak a fül-orr-gégész és alvásspecialista által közösen válogatott esetek alkalmasak, illetve ezeknél várható megfelelő eredmény a lehetséges rizikó tényezők csökkentése mellett. A műtétek sorrendje és időpontja, valamint a konzervatív kezelési formák közé való illesztése szintén egyedi és változó.

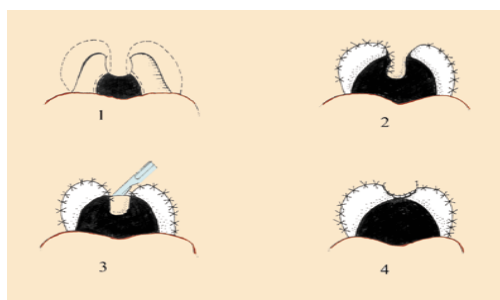
3. Egyéb kezelési lehetőségek

Folyamatos pozitív légúti nyomásos lélegeztetés orron keresztül (nCPAP készülék) vagy szájmaszk segítségével, légzést segítő gyógyszerek és orrsprayk, horkolás gátló orrsprayk és eszközök, orrbemenet-tágító eszközök, szájprotézisek. Egyéb orrlégzést javító műtétek.

4. A műtétek fajtái, a műtétek menete

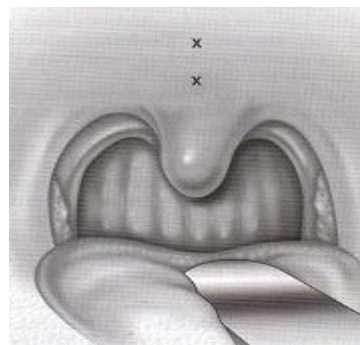
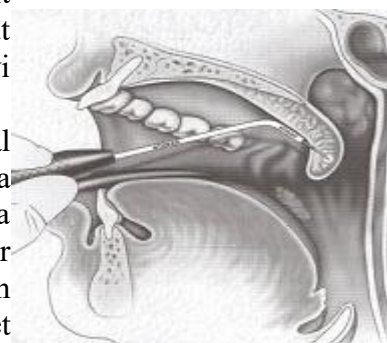
A műtét célja, hogy a torokszorosban nagyobb legyen a hely, és alvás közben az ellazuló izmok és a hátracsúszó nyelv és/vagy nyelvgyök ellenére tág maradjon a garat.

BETEGTÁJÉKOZTATÓ
HORKOLÁS ÉS/VAGY ALVÁSI APNOE MIATT VÉGZETT
GARATMŰTÉTEK

E célból eltávolíthatóak a torokmandulák, megkisebbithek és feljebb helyezhetők a mellső és hátsó garatívek, megkisebbithek a nyelvgyök, valamint eltávolítható vagy megkisebbithek a nyelvcsap (uvula). Sokszor e beavatkozások bizonyos kombinációi vezet(het)nek eredményre. A beavatkozások elvégezhetők hagyományos sebészeti módszerekkel, elektromos késsel vagy koaguláció segítségével, lézerrel, valamint a legújabb eszközzel, a rádiósebészeti készülékkel. Utóbbi nagyfrekvenciás vágó-, koaguláló eszköz, igen hatékony, mérsékelt a vérzés és kisebb a fájdalom, valamint nem jár együtt kiterjedt nyálkahártya-sebekkel és sérüléssel. A beavatkozások helyi érzéstelenítésben és altatásban egyaránt elvégezhetők.

A Rádiófrekvenciás Lágyszájpad Plasztika (**SRUP** – Submucosal Radiofrequency UvuloPalatoplasty) a nagyfrekvenciás elektromos energia segítségével a nyálkahártya alatti lágyszövetekben hegesedést hoz létre, így a lágyszájpad feszesebbé válik, az éjszakai légvételek alatt a rezonátor tulajdonsága csökken, ideális esetben megszűnik. A kívánt hatás eléréséhez 4-6 hét múlva a SRUP kezelést meg kell ismételni. A

garat nyálkahártyára Lidocain oldatot permetezünk, amely a felszíni fájdalomérzést megszünteti és a garatreflexet is csökkenti. A teljes fájdalommentesség eléréséhez néhány perc múlva a mélyebb szövetrétegekbe is kell érzéstelenítőszer (2 %-os Lidocain) juttatnunk injekció formájában. A garat zsibbadásával gombócérzés, a nyelés nehezebbé válása jár együtt, mely csak átmeneti, kb. 2 órás kellemetlenséget okoz. Ezt követően az ábrán látható pontokon egymást követően speciális tüelektródát szúrunk a lágyszájpad

állományába. A beavatkozás alatt fájdalomérzés nincs vagy minimális, a műszer biztonságos szigetelése miatt áramütés kizárható. A jobb oldali ábra az elektróda beavatkozás alatti elhelyezkedését szemlélteti. Bár az érzéstelenítéshez használt szereknek nincs kábító mellékhatásuk, gépjárművet vezetni ezt követően 24 órán belül nem ajánlott. A kezelés napján ágyynyugalom és kizárólag nem

szénsavas folyadék – tea a legalkalmasabb – fogyasztása javasolt. Másnap reggel normál vagy pépes étel már fogyasztható, a délelőtti órákban ellenőrző vizsgálatra visszakerülünk. További egy hétig kerülje étrendjéből a hideg, forró, szénsavas, fűszeres ételeket, italokat. A beavatkozás következményeként minden alkalommal számolni kell néhány napig tartó garatfájdalommal, mely főként nyeléskor érezhető, a hagyományos fájdalomcsillapító tablettákkal könnyen megszüntethető. Az elektróda beszúrás pontja körül duzzanat, esetenként kis nyálkahártya fekély alakulhat ki, amelyek helyi kezelésre, ha szükséges antibiotikum, kalcium szedésére gyorsan megszűnnek.

5. Az érzéstelenítés lehetőségei, veszélyei

A helyi érzéstelenítés során érzéstelenítő oldatot permetezünk a szájüregbe, majd ezt követően tüvel az elváltozás környékére juttatunk az érzéstelenítőszerből. Nagyon ritkán az érzéstelenítéssel kapcsolatban is felléphetnek a következő reakciók:

- allergiás reakció (duzzanatok, viszketés, vérkeringési rendszer reakciója, sokk)
- légúti eltérések (légzészavar, asthma, fulladás)
- idegrendszeri mellékhatások (nyugtalanág, görcsök, légzészavar)
- vérnyomás-emelkedés, vérnyomáscsökkenés, szívritmuszavarok.

A helyi érzéstelenítők kikapcsolják a garatreflexet, ezért félrenyelés, köhögés előfordulhatnak.

6. Általános műtéti kockázat

A műtétek általános veszélyei, úgymint trombózis, embólia, sebfertőzés, keringési reakciók a szájgarat műtéteinél nem gyakoriak. A műtét kapcsán kivitelezett egyszerű beavatkozások sem teljesen veszélytelenek azonban infúzió bekötése, centrális vénakatéter behelyezése is szükségessé válhat. A fektetés, műtéti előkészítés során perifériás idegsérülést okozó nyomási károsodás, a nyaki gerinc sérülése is kialakulhat. A műtéti fertőtlenítés, elektromos kés, lézersugár használata során gyulladások, hegek, égési sérülések keletkezhetnek. Kérdezze meg orvosát, hogy Önnél nem áll-e fenn fokozott trombózis vagy embóliaveszély. A véralvadást befolyásoló gyógyszerek használata megnövelheti a műtét utáni utóvérzés kockázatát.

7. A műtét lehetséges mellékhatásai, veszélyei és szövődményei

Tipikus, illetve gyakori jelenségek a műtét után

Közvetlenül a műtét után jellemző a torokfájdalom, véres köpet, köhögési inger, szájnyitási nehezítettség. Átmenetileg a nyelés is nehezített lehet, nagyobb, elsősorban a nyelvgyököt és a mandulát is érintő műtét kapcsán. A műtéti terület duzzanat és ödémája tipikus jelenség. A véres köpet néhány óra után általában megszűnik, a fájdalmat fájdalomcsillapítóval lehet kezelni. Az érzéstelenítő hatása, valamint a garatödéma miatt a légzés átmenetileg lehet kissé nehezebb, a torokban a gombócérzés majdnem mindig kialakul.

Ritkán előforduló szövődmények a műtét után:

- az elülső fogakra helyezett szájterpesz használata során elsősorban a meglazult, kiálló, vagy javított fogak sérülhetnek, esetleg kitörhetnek (csak altatásban végzett műtét esetén fordulhat elő),
- a szájterpesz használata során az ajkak sérülése, szájzug berepedése
- a lágyszájpadot érintő beavatkozások során előfordulhat átmeneti orrhangzóság, az elfogyasztott táplálék, főleg folyadék orrba jutása, visszacsorgása az orrnyíláson keresztül.
- sebszétválás, sebgyulladás, sebgyulladás, nyaki lágyszájpad-gyulladás és tályog.
- utóvérzés a műtéti területről.

Extrém (nagyon) ritkán előforduló mellékhatások és szövődmények a műtét után:

- nagyobb vagy rendellenes lefutású ér sérülése, melyből akár életet veszélyeztető vérzés származhat; véraspiráció
- tartós nyelésképtelenség, orrhangzóság, maradandó táplálék félrenyelés,
- mély szövetközi gyulladás, nyaki tályog, vérmérgezés, halál
- súlyos légzészavar, légzésleállás, fulladás, fulladásos halál,
- égési sebek, környéki szövetek károsodása

	<p>JAHN FERENC DÉL-PESTI KÓRHÁZ ÉS RENDELŐINTÉZET</p> <p>BETEGTÁJÉKOZTATÓ</p> <p>HORKOLÁS ÉS/VAGY ALVÁSI APNOE MIATT VÉGZETT GARATMŰTÉTEK</p>	<p>Fül-orr-gégészeti Osztály</p> <p>azonosító: 22/FOG.</p>
--	---	--

8. A műtét utáni időszak fontosabb teendői

A műtét után átmeneti gyengeség, szédülékenység, vérnyomás-ingadozás előfordulhatnak, ezért a megfigyelési időszak alatt fekvés és kíséreléssel való közlekedés ajánlott. A műtétet követően 7-10 napig pépes ételeket szabad fogyasztani. Kerülni kell a dohányzást, alkoholtartalmú, illetve szénsavas italok, csípős ételek fogyasztását. Fizikai kímélet szükséges egy héttig, illetve a sebgyógyulás időtartamáig. A fájdalmat gyógyszeresen javasolt csillapítani. A műtét után néha fellépő utóvérzésre utal, ha szájból, orrból vérzés jelentkezik, véres a köpet, híg, fekete, szurokszerű a széklet. Gyakori, akaratlan nyelés is vérzésre utalhat. Utóvérzés akár néhány héttel a műtét után is felléphet. Ilyenkor haladéktalanul mentőt kell hívni, vagy fel kell keresni a legközelebbi orvost vagy kórházat. Kontrollra megbeszélés szerint jelentkezni kell a szakorvosnál.

9. A gyógyulás várható időtartama és megítélése

Nagymértékben függ az elvégzett műtét típusától. Amennyiben mandulaeltávolítás és/vagy nyelvgyökműtét is, történik a gyógyulás 10-14 napig is eltarthat. Kisebb beavatkozások esetén jelentősebb fájdalom csak 3-4 napig jellemző, a teljes gyógyulás azonban ilyen esetekben is eltarthat 10-14 napig.

10. A műtét elhagyásának várható kockázatai

Műtétet csak akkor javasolunk, ha az alternatív, illetve gyógyszeres eljárások nem eredményesek, illetve ha a beteg az eszközös légzés-asszisztálásba nem egyezik bele. A műtét elhagyásának reális alternatívája a CPAP kezelés vagy egyéb alternatív gyógymódok alkalmazása. A mindennemű kezelés mellőzésének igen komoly kockázatai vannak, elsősorban apnoes betegek esetén. Ezekkel kapcsolatban utalunk az alváslabor szakemberei, illetve a kezelő orvos által nyújtott információkra.